

През януари 1953 г. Недялко Гешев успява да избяга от лагера с помощта на продънена лодка, но няколко дни по-късно е арестуван от милиционери в с. Морава, Свищовско. От ДС в Плевен отново е върнат в „Белене“. Ръководството и охраната на концлагера се гаврят с него, като за назидание го събличат гол и го пребиват жестоко. Въпреки това той оцелява. През юли 1956 г. е включен в бригада от 200 лагеристи, изпратени да работят извън острова в Държавното земеделско стопанство „Вълко Червенков“ до Свищов. Заедно с Григор Илиев, син на свещеник, бягат оттам на 8 юни 1956 г., неделя, като използват времето, определено за пране и къпане. Без да бъдат разкрити, стигат до Стара планина и я прехвърлят в района на Карловския балкан. Отправят се към Асеновград, а оттам през Родопите успяват да преминат границата с Гърция. В емиграция се установява в Белгия, където през 1983 г. издава книгата „Белене – островът на забравените“, в която разказва за преживяното. След 1989 г. книгата му е издадена и в България.

2.2.1. Свидетелство на Борис Станимиров за военните в рода Станимирови⁵⁶

Генерал Никола Рачев Станимиров (1876–1962) е от габровския род Станимирови, с корени в началото на XV век⁵⁷. Завършва Военното училище в София и кавалерийска академия в Санкт Петербург. Генерал-майор от кавалерията, участник в три войни, кавалер на два ордена „За храброст“, герой, отличил се като командир в победния ход на българската конница в Добруджа през Първата световна война. След войната е командир

⁵⁶ Свидетелството е по документи, предоставени специално за настоящата книга от Борис Станимиров, потомък на знатния род Станимирови. Най-ранният документален извор за рода Станимирови е османски данъчен регистър на жителите на Габрово от 1515 г. От следващите подобни регистри от XVI и XVII в. е реконструирана най-старата част от родословието на голямата и уважавана габровска фамилия.

⁵⁷ От същия род е и Станимир п. Стефанов Станимиров (1853–1943) – просветител и общественик. Завършва семинария и Духовна академия в Киев. Автор на първия учебник по църковна история. Учител и директор на Априловската гимназия, ректор на Цариградската духовна семинария, по-късно секретар на Българската екзархия, отговорен за българските училища в останалата под турска власт Македония. Над 20 години е директор на Първа софийска мъжка класическа гимназия. Той е един от седмината „нови седмочисленици“, създали Софийския университет, започнал през 1888 г. като „висш педагогически курс“ в сградата на гимназията. Директор на Дворцовата гимназия, която обучава князете Борис и Кирил и лично им преподава църковна история и руски език. Той е най-дългогодишният председател на „Славянска беседа“, учредител на Българското историческо дружество, на Народнонаучното дружество (днес Етнографски музей), директор на Народната библиотека, инициатор за създаването на Държавния архив.

на Лейбгвардейския конен полк, по-късно е началник на жандармерията. Жени се за Елена, дъщеря на генерал Тодор Кантарджиев. Има трима сина, офицери, участници във Втората световна война. Наградени са с ордени „За храброст“, но след завръщането си са тежко репресирани от комунистическата власт.

Майор Рачо Н. Станимиров (1911–1999) е съден в процеса срещу Никола Петков и по „конспирацията“ „Неутрален офицер“, изпратен е в ТВО „Белене“ и в затвора.

Капитан Тодор Н. Станимиров (1908–1978) завършва Военното училище и кавалерийска школа в Италия. Съден от „народния съд“ заради сражения с партизаните на Тито в Югославия. Прекарва повече от 15 години в затвори и концлагери, след което е изселен в с. Телиш, Плевенско.

Подполковник Станимир Н. Станимиров (1916–1996) е сред петимата български офицери, изпратени на обучение в Брауншвайг, Германия, които създават Парашутната дружина. Командир на рота при Стражин и Страцин, командващ дружината при Старо Нагоричене и Куманово. След завръщането от фронта е назначен за началник на подофицерската школа за парашутисти, но скоро след това е уволнен от армията и изселен в Пазарджик. Позволяват му да се върне в София чак през 1970 г.

Първи братовчед на братя Станимирови е подполковник Иван Ст. Станимиров (1906–1981), завършил инженерния профил на Военното училище. Изгражда редица мостове, пътища и жп линии. Преподавател е в железопътното училище. Служи в корпусите в Югославия и Гърция, обучава се в немска школа за шурмови пионери в Десау-Рослау. Участва в двете фази на войната като командир на инженерно-шурмова дружина в боевете при Драва и Мур и стига до град Клагенфурт в Австрия. Раняван и награден с орден „За храброст“. След войната е уволнен от армията и тормозен от властта, без право да работи.

2.2.2. Свидетелство на Рачо Станимиров за комунистическия съд⁵⁸

„Участвах в бойните действия на I-ва Българска армия в Унгария през 1945 г. Бях награден с орден „За храброст“. След края на войната се завърнах с чин майор на мирновременната си служба във Военното министерство, в Генералния щаб. По това време по-голямата част от офицерите поддържаха становището за аполитичността на войската, както това

⁵⁸ Полковник Рачо Станимиров. Източник: stanimer.blogspot.com, 14 август 2008.